

ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้
ในการดำเนินชีวิต : ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ
คณะพัฒนาศักดิ์และสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สันสกฤต มณีโมไนย

ภาคนี้พนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศักดิ์)
คณะพัฒนาศักดิ์และสิ่งแวดล้อม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2551

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์	: ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต: ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ชื่อผู้เขียน	: นายสันสกฤต มุณีโมไนย
ชื่อปริญญา	: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	: 2551

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 130 คน ซึ่งได้โดยการเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการทอแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.4 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 34.6 เป็นเพศชาย และมีอายุเฉลี่ย 37 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.6 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 36.2 มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท และร้อยละ 63.1 มีสถานภาพโสด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.23 (จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 93.8 มีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง (17 - 24 คะแนน จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด (ร้อยละ 98.5) เท่ากัน 2 ข้อ คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง การนำความรู้มาใช้ใน

การวางแผน และปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมพอประมาณบนทางสายกลาง และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เหมาะสมกับคนทุกชนชั้น ส่วนข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด (ร้อยละ 51.5) คือ ไม่ทราบเรื่องการนำ เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ ฉบับที่ 10

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.36 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) พบว่า กิจกรรมที่มีการนำไปใช้ดำเนินชีวิตมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.82) คือ การเปิดเครื่องปรับอากาศที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสในบ้านและที่ทำงาน และ รองลงมาคือการใช้กระดาษ A4 ทั้ง 2 หน้า (Reused) (ค่าเฉลี่ย 2.82) ส่วนกิจกรรมที่มีการนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.43) คือ การขับรถด้วยความเร็วไม่เกิน 90 กม./ชม.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาชีพ สถานภาพ การรับรู้ข่าวสาร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ คือ เพศ อายุ รายได้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของกลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ เพศ รายได้ สถานภาพ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ คือ อายุ อาชีพ การรับรู้ข่าวสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรณรงค์ให้นักศึกษาขับรถด้วยความเร็วไม่เกิน 90 กม./ชม.
2. ส่งเสริมให้คนในครอบครัวทำกิจกรรมวันหยุดร่วมกันที่บ้าน
3. ควรมีการทำรายรับรายจ่ายทั้งของตนเองและครอบครัว
4. ส่งเสริมให้รับประทานยาสมุนไพรมากกว่ายาแพทย์แผนปัจจุบัน
5. ตั้งระบบปิดเครื่องปรับอากาศอัตโนมัติก่อนตื่นนอน
6. ควรถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเมื่อไม่ใช้งาน
7. ควรส่งเสริมการรับประทานผลไม้ไทยตามฤดูกาล

ABSTRACT

Title of Research Paper	: Knowledge, Understanding and Application of the Philosophy of Sufficiency Economy to Lead a Life: A Case Study of Master's degree Students in the Weekend Program of the School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration
Author	: Mr. Sanskrit Muneemonai
Degree	: Master of Arts (Social Development)
Year	: 2008

The two objectives of the study were (1) to measure the knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy of Master's degree students in the weekend program of the School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration (NIDA); 2) to examine their application of the philosophy of sufficiency economy to lead their life.

A sample of 130 Master's degree students in the weekend program of the School of Social and Environmental Development, NIDA were selected by accidental sampling. A questionnaire was employed as the research tool. Frequency, percentage, mean, and standard deviation were used to describe the data and t-test and F-test to test the hypotheses.

The findings were briefly stated as follows:

Most of the respondents were female (65.4%) and the rest were male (34.6%). The average age was 37 years old. Most of them (54.6%) were government officials/state enterprise employees. About 36.2 percent had a monthly income of 15,001-20,000 baht. About 63.1 percent were single. The majority got access to information about the philosophy of sufficiency economy at a moderate level ($\bar{X} = 2.23$ out of 3).

Most of the respondents (93.8) had a good knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy (the score of 17-24 out of 24). When the individual two items were considered, items that most of the students answered correctly (98.5%) were "The philosophy of

sufficiency economy means applying the knowledge to planning and implementing appropriately, on a middle path”, and “The philosophy of sufficiency economy is suitable for all classes of people”. The item that only about half of them (51.5%) answered correctly was that they did not know about applying the philosophy of sufficiency economy to the ninth and the tenth national economic social development plans .

Most of the students in the study applied the philosophy to lead their life at a high level ($\bar{X}=2.36$ out of 3). The activity to which they applied the philosophy most were turning on the air-conditioner at the 25 degree celcius both at home and at workplace ($\bar{X}= 2.82$), followed by using both sides of A4 paper ($\bar{X}=2.28$). The activity to which they applied this philosophy the least was driving at the speed of not more than 90 kilometers per hour ($\bar{X}=1.43$).

The factors significantly related to their knowledge and understanding of the philosophy of sufficiency economy were occupation, marital status, and access to related information. On the other hand, gender, age, and income were found to have no relationship with their knowledge and understanding of the philosophy.

Recommendations

1. There should be a campaign for the students to drive at a speed of not higher than 90 kilometers per hour.
2. The family should be encouraged to do activity together at home on weekends.
3. The students should do bookkeeping for themselves and their families.
4. The students should be encouraged to use herbs, rather than modern medicines.
5. The air-conditioner should have an automatic switching on and off system to turn off the air-conditioner before one gets up.
6. All electricity appliances must be plugged off when they are not used .
7. The students should be encouraged to eat seasonal fruits.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคินพนธ์เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต : ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำเร็จได้ด้วยข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา และกำลังใจจาก ผศ.ดร.แดงอ่อน มั่นใจตน ประธานกรรมการที่ปรึกษาภาคินพนธ์ ซึ่งได้ตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลาของการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ และ อาจารย์สุภา กิรีดิบุตร กรรมการที่ปรึกษาภาคินพนธ์ ที่ให้ความกรุณา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่ทำให้ภาคินพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ให้บริการอำนวยความสะดวกในการศึกษาเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อนร่วมคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม รุ่นที่ 16 ภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) ทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและสร้างแรงใจให้การทำภาคินพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้คำแนะนำและสร้างพลังใจให้ผู้ศึกษามีกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นแรงผลักดันให้การทำภาคินพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นายสันสกฤต มุณีโมไนย

ตุลาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญแผนภูมิ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตในการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	9
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	22
2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อและการรับรู้ข่าวสาร	24
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	39
3.2 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	40
3.3 สมมติฐานในการศึกษา	41
3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	43
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
3.6 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	44
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44

(7)

3.8	เกณฑ์การให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.9	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการศึกษา		
4.1	ข้อมูลทั่วไปของประชากร	47
4.2	ความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	50
4.3	การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	53
4.4	ผลการทดสอบสมมติฐาน	57
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ		
5.1	สรุป	66
5.2	อภิปรายผล	70
5.3	ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม		74
ภาคผนวก		
	แบบสอบถาม	78
ประวัติผู้เขียน		85

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ในดัชนีความก้าวหน้าของคน	20
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	40

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	48
4.2	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	49
4.3	ระดับความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	50
4.4	ความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	50
4.5	การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	53
4.6	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ	58
4.7	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามอายุ	59
4.8	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามอาชีพ	60
4.9	ความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจจำแนกตามอาชีพ	61
4.10	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามรายได้	62
4.11	ความแตกต่างของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตจำแนกตามรายได้	62
4.12	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามสถานภาพ	64
4.13	เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร	65
4.14	ความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจจำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร	65
5.1	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	68